

ЗАТВЕРДЖЕНО
протоколом Вченої ради МДУ від
10.05.2022 № 11
введено в дію наказом МДУ від
10.05.2022 № 55

ПОЛОЖЕННЯ
про підготовку та експертизу дистанційних курсів
у Маріупольському державному університеті

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про підготовку та експертизу дистанційних курсів (далі – Положення) є нормативним документом, який регламентує заходи щодо організації дистанційного навчання у Маріупольському державному університеті (далі – МДУ), а також структуру дистанційного курсу з дисципліни, уніфіковані вимоги до змісту та оформлення його компонентів та програмно-технічні умови його застосування.

1.2. Положення розроблено у відповідності до наступних нормативних документів:

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року № 1556-VII;
- Закон України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» від 04.02.1998 року № 75/98-ВР;
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 25.04.2013 року № 466;
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями» від 30.10.2013 року № 1518;
- Статут Маріупольського державного університету;
- Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті;
- Концепція розвитку дистанційного навчання в Маріупольському державному університеті;
- Положення про дистанційне навчання у Маріупольському державному університеті;
- Положення про робочу програму навчальної дисципліни Маріупольського державного університету;
- Положення про навчальну лабораторію з розвитку дистанційного навчання навчально-методичного центру Маріупольського державного університету.

1.3. Дистанційний курс (ДК) – це комплекс навчально-методичних матеріалів та освітніх послуг, створених у віртуальному освітньому середовищі для організації дистанційного навчання на основі інформаційних і комунікаційних технологій. ДК повинен відповідати вимогам освітніх програм, навчальним планам, нормативним документам МОН України і Університету.

ДК виконує навчально-тренувальну, інформаційно-довідкову, комунікативну функції. ДК забезпечує управління освітнім процесом та адміністрування; надання знань шляхом вивчення теоретичного матеріалу; самоконтроль; закріплення матеріалу; формування навичок і вмінь на основі отриманих знань; спільну діяльність студентів у малих групах; синхронне та асинхронне спілкування; контроль за засвоєнням теоретичного матеріалу; виконання практичних завдань та їх контроль.

1.4. Принциповою відмінністю ДК від електронного підручника/навчального посібника є:

- спілкування в курсі (між викладачем та студентом, студентів між собою тощо);
- комфортна навігація та оцінювання навчальної діяльності студента;
- використання елементів та ресурсів, у тому числі мультимедійних, для організації навчання.

1.5. Дистанційний курс, розроблений на основі даного Положення, може застосовуватися на всіх рівнях вищої освіти усіх освітніх (освітньо-професійних та освітньо-наукових) програм спеціальностей, у тому числі його окремі частини з метою організації самостійної роботи, проведення поточного та підсумкового контролю, консультацій тощо.

1.6. В МДУ ДК створюється і використовується у спеціалізованому веб-середовищі Moodle (Modular Object Oriented Distance Learning Environment – модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище), яке розроблене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій і розповсюджується безкоштовно за принципами ліцензії GNU General Public License.

1.7. ДК розміщуються на Навчальному порталі МДУ (<http://moodle.mdu.in.ua/>). Інформаційно-освітній ресурс призначено для надання студентам і викладачам доступу до ресурсів дистанційного навчання.

2. РОЗРОБКА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

2.1. Процес розробки ДК передбачає його створення та налаштування, впровадження комплексу освітніх послуг:

- систему доставки здобувачу вищої освіти навчального матеріалу;
- процес інтерактивної взаємодії здобувачів вищої освіти і викладачів, який реалізує функції активних форм навчання, допомоги тощо;
- систему організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти щодо засвоєння навчального матеріалу;
- систему оцінювання та контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти протягом навчання (поточний контроль) та по завершенні навчання (підсумковий контроль);
- систему технічної підтримки дистанційного навчання.

2.2. ДК створюється з урахуванням специфіки дисципліни, але повинен мати рекомендовану структуру:

2.2.1. Повна назва курсу.

2.2.2. Анотація курсу – стислі загальні відомості, що будуть розміщені у вільному доступі з метою ознайомчого, інформативного, рекламного характеру.

2.2.3. Передмова (стартова сторінка курсу або нульовий тиждень):

– е-презентація курсу, де відображено відомості про розробників курсу, інформацію про призначення та тривалість курсу, його мету та місце у структурі фахової підготовки, висвітлено структуру та особливості роботи з курсом, алгоритм дій до опанування теми (змістовного модулю / тижня), організацію спілкування в курсі, оцінювання та результати навчання;

– вхідне тестування, анкетування (за потреби);

– загальна інформація про зміст навчальної дисципліни із зазначенням назв змістовних модулів і тем, кількості годин на опанування лекційного матеріалу, практичних занять, самостійної роботи тощо;

– навчально-методичні матеріали, що забезпечують дисципліну: електронні та оцифровані підручники, посібники, рекомендації до самостійної роботи студента, індивідуальних занять, бібліографія до курсу тощо (за потреби ця інформація може подаватися окремо до кожної теми/змістовного модулю/тижня);

– термінологічний глосарій курсу;

- організаційний форум курсу, що містить інструктивну інформацію, наприклад, розклад занять, графік виконання практичних завдань тощо;
- засоби комунікації: вебінар/ форум/ чат (за потреби).

2.2.4. Розподіл за темами (змістовними модулями/тижнями) згідно з робочою програмою навчальної дисципліни.

2.3. Тема/змістовний модуль/тиждень.

Кожна тема/змістовний модуль/тиждень курсу повинні відповідати комплексу освітніх послуг, який реалізується у ДК, та містити такі елементи:

- цілі та завдання даного етапу;
- теоретична частина (лекція, навчальне відео тощо);
- додаткова інформація: посилання на наукові, навчальні, довідкові, бібліографічні джерела тощо;
- практична частина: завдання, питання, навчальні тести, практичні роботи тощо;
- засоби комунікації: форум, чат, вебінар;
- контрольні заходи: тестування, звіти, есе тощо.

2.4. ДК потребує апробації в рамках освітнього процесу. На цьому етапі викладач зараховує студентів на курс, скеровує їх навчальну діяльність, спостерігає за їх успіхами, фіксує результати діяльності, та, за потреби, вносячи до курсу корективи.

2.5. Доступ до дистанційних курсів у МДУ – персоналізований, потребує реєстрації та зарахування на курс (здійснюється викладачем, особою, відповідальною за впровадження ДН на кафедрі, або співробітниками навчальної лабораторії з розвитку ДН (далі – НЛДН)).

3. ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС МДУ

3.1. Розробка ДК доручається викладачу/-ам кафедри. Відповідна інформація фіксується в Індивідуальному плані роботи викладача/-ів (у Розділі. Методична робота).

3.2. Відповідальність за якість розробки ДК несе викладач, який має навантаження з відповідної дисципліни та кафедра, яка забезпечує викладання відповідної дисципліни.

3.3. Процес впровадження ДК (далі – Атестація) в освітній процес МДУ складається з наступних етапів:

- 1) рішення кафедри щодо проведення апробації ДК (розглянуте на засіданні кафедри);
- 2) апробація ДК (додаток 1);
- 3) довідка кафедри про (не)успішність апробації та рішення щодо (не) передачі ДК на експертизу (додаток 2);
- 4) експертиза ДК (додатки 3,4,5);
- 5) доопрацювання (за потреби), повторна апробація, повторна експертиза;
- 6) схвалення на Раді з якості вищої освіти Університету.

3.4. Апробація дистанційного курсу.

3.4.1. Апробація ДК здійснюється у процесі навчання за ДК, як мінімум, однієї групи студентів. Після навчання студенти (анонімно) заповнюють анкету щодо його змістовності та зручності користування (додаток 1), яка враховується рішенням кафедри про (не)передачу ДК на експертизу та при подальшій експертизі курсу (складає 25% загальної оцінки за дистанційний курс).

3.5. Експертиза дистанційного курсу.

3.5.1. Підставою для здійснення експертизи ДК є висновок кафедри про успішність апробації та рішення щодо передачі ДК на експертизу (додаток 2).

3.5.2. Експертизу ДК здійснює експертна комісія на чолі з проректором з науково-педагогічної роботи Університету. Склад комісії затверджується наказом ректора Університету.

3.5.3. До складу експертної комісії входять: фахівець з предметної області – для здійснення змістовно-наукової експертизи (додаток 3); начальник науково-методичного

центру - для здійснення методичної експертизи (додаток 4); фахівець НЛДН – для здійснення технічної експертизи (додаток 5).

3.5.4. Кожний експерт оцінює ДК за критеріями, наведеними у додатках 2-4 (складає 75% загальної оцінки за дистанційний курс).

3.5.5. Експертиза є позитивною, якщо у підсумку експертизи ДК отримав не менше 80 балів.

3.5.6. Експертна комісія подає до Ради з якості вищої освіти Університету довідку про експертизу дистанційного курсу (додаток 6).

3.5.7. Рада з якості вищої освіти виносить рішення про присвоєння ДК грифу «Схвалено Радою з якості вищої освіти МДУ, дата, № протоколу», що фіксується в анотації до ДК, яка розміщується у вільному доступі (додаток 7).

4. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення набуває чинності з дня введення його в дію наказом ректора Університету.

4.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться та затверджуються Вченою радою Університету у тому ж порядку, що й саме Положення.

Додаток 1
до Положення
(пункт 3.3, 3.4.1 розділу 3)

АНКЕТУВАННЯ ЩОДО АПРОБАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ*

_____ (назва курсу)

№	Критерій оцінювання	1	2	3	4	5
1	Доступність та зрозумілість навчального матеріалу					
2	Обґрунтованість та цікавість практичних завдань					
3	Чіткість структури курсу та навігація					
4	Вчасність дій викладача (спілкування, оцінювання)					
5	Прозорість та об'єктивність оцінювання					
Всього з 25 балів:						... балів

*Анкета розміщується у ДК, що проходить апробацію, та заповнюється студентами, середнє арифметичне значення передається на кафедру

Додаток 2
до Положення
(пункт 3.3, 3.5.1, 3.5.4 розділу 3)

**ДОВІДКА
ПРО АПРОБАЦІЮ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ**

ПІБ автора/-ів _____
Назва курсу: _____
Дисципліна: _____
Кафедра: _____
Загальна кількість балів: _____

Завідувач кафедри _____

Додаток 3
до Положення
(пункт 3.3, 3.5.3, 3.5.4 розділу 3)

ЗМІСТОВНО-НАУКОВА ЕКСПЕРТИЗА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

_____ (назва курсу)

№	Критерій оцінювання	1	2	3	4	5
1	Відповідність матеріалу робочій програмі дисципліни					
2	Наявність/посилання на додаткові навчально-методичні та довідкові видання					
3	Зміст завдань формує фахову компетентність					
4	Кожну тему висвітлено в обсязі, достатньому для оволодіння навчальним матеріалом					
5	Наявність методичних рекомендацій до СРС, ІНДЗ					
Всього з 25 балів:						... балів

_____ (ПІБ експерта)

_____ (дата)

_____ (підпис)

Додаток 4
до Положення
(пункт 3.3, 3.5.3, 3.5.4 розділу 3)

ЕКСПЕРТИЗА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ З МЕТОДИКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

(назва курсу)

№	Критерій оцінювання	1	2	3	4	5
1	Наявність усіх обов'язкових елементів нульового тижня					
2	Критерії оцінювання кожної роботи дозволяють чітко зрозуміти обсяг якісного виконання завдання					
3	Навчальний матеріал не перевантажений надмірною кількістю тексту, супроводжується графікою, мультимедіа, виділяється кольором, типом шрифту тощо					
4	Використовується інтерактивний самоконтроль вивченого матеріалу					
5	Ступінь трудомісткості завдань відповідає ресурсу часу					
Всього з 25 балів:						... балів

(ПІБ експерта)

(дата)

(підпис)

Додаток 5
до Положення
(пункт 3.3,3.5.3,3.5.4 розділу 3)

ТЕХНІЧНА КСПЕРТИЗА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

_____ (назва курсу)

№	Критерій оцінювання	1	2	3	4	5
1	Забезпечується синхронне та асинхронне навчання					
2	Загальний дизайн та зручність курсу					
3	Функціонування ресурсів та елементів курсу					
4	Коректна робота гіперпосилань					
5	Доцільність засобів спілкування					
Всього з 25 балів:						... балів

_____ (ПІБ експерта)

_____ (дата)

_____ (підпис)

Додаток 6
до Положення
(пункт 3.5.6 розділу 3)

**ДОВІДКА
ПРО ЕКСПЕРТИЗУ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ**

ПІБ автора/-ів _____
Назва курсу: _____
Дисципліна: _____
Кафедра: _____
Загальна кількість балів: _____

Голова експертної комісії _____

Члени експертної комісії _____

Додаток 7
до Положення
(пункт 3.5.7 розділу 3)

**ПРИКЛАД АНОТАЦІЇ ДК, СХВАЛЕНОГО РАДОЮ З ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
МДУ**

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СЕРТИФІКАТ

дистанційний курс:

"Основи політології"

викладач: Іванов І.І.

затверджено Радою з якості вищої освіти МДУ, дата, № протоколу
та рекомендовано для використання у навчальному процесі

61bc8ded-5834-4507-87dc-14255bfa17cf